

ТҮПНҰСҚА

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы	044-74/ 6 беттің 8беті
Әдістемелік нұсқау	

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы	044-74/ 6 беттің 16беті
Әдістемелік нұсқау	

Практикалық дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік ұсыныстар (орындау алгоритмін қолдану)
Стоматологиялық үлгідегі шайнайтын тістерді қалпына келтіруге арналған стоматологиялық тренажер

Мамандығы: «Стоматология»

Пән: «Терапиялық стоматология негіздері»

Курс: 2

Кафедра: Терапиялық және балалар стоматологиясы

Құрастырушылар: Кенбаева Л. О.

Шымкент, 2022 ж.

ÖNTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы	044-74/ 6 беттің 26еті
Әдістемелік нұсқау	

Кафедра мәжілісінде қарастырылған

Хаттама № 2 15.09. 2022ж.

Кафедра меңгерушісі,
м.ғ.к., доцент м.а.

Кенбаева Л. О.

ÖNTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы	044-74/ 6 беттің 36еті
Әдістемелік нұсқау	

1. Клиникалық дағды аталуы: Шайнайтын тістерді қалпына келтіру.
2. Оқыту мақсаты: шайнау тістерін қалпына келтіру кезеңдерін зерттеу.
3. Алдын ала брифингке және шайнайтын тістерді қалпына келтіру дағдыларын көрсетуге қажетті уақыт - 15 минут.
4. Дағдыны өз бетінше меңгеруге кететін уақыт – 20 минут
Дағды бойынша қажетті теориялық білім:
Тістерді қалпына келтіру, түсінігі.
 - Тістерді қалпына келтіруге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер.
 - Эстетикалық қалпына келтіру үшін тіс емдеу кабинетіне қойылатын санитарлық-гигиеналық талаптар.
 - Эстетикалық қалпына келтіруге арналған стоматологиялық кабинеттің жабдықтары, жабдықтары.
 - Стоматологиялық қабылдау жағдайындағы қауіпсіздік шараларының ережелері.
 - Қалпына келтіруге арналған стоматологиялық аспаптар, түрлері, мақсаты.
 - Стоматологиялық аспаптар мен жабдықтардың жұмыс істеу ережелері.
6. ТС-У.02 Стоматологиялық тренажер турбиналық тұтқа (400 000 айн/мин), қарама-қарсы бұрышты тұтқа 4,5-5000 айн/мин, алмас және карбидті фрездер (жарық немесе шар тәрізді).
7. Медициналық құралдар мен жабдықтардың тізімі: маскалар, стерильді қолғаптар, стоматологиялық жинақ (науа, пинцет, зонд, экскаватор, шпатель жинағы, тығын, эмаль пышақ, от жағу, тегістеу тастар, силикон дискілер және резеңке жылтыратушылар.).
8. Дағдыны орындау алгоритмі:

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		Иә	Жоқ	Ескерту
1.	Ескі қалпына келтіру және зардап шеккен тіс тінін алып тастады. 3.6 тістің дистальды фрагменті осы фрагментте некротомияны жеңілдету үшін резеңке бөгет қолданбай дайындалды. Дистальды фрагменттен барлық өміршең емес тіндерді алып тастағаннан кейін жұмыс өрісін жақсырақ көру үшін 3.7 - 3.4 тістерге резеңке бөгет қойылды. Дентиннің терен қабаттарындағы жұқтырған дентинді алып тастау пульпа мүйізінің тесілу қаупін азайту үшін қарама-қарсы бұрышты тұтқамен (600 айн/мин) жүргізілді.			
2.	Өткізілген адгезиялық хаттама: а) эмальды кондициялау: 30 сек, дентин 15 сек б) қышқылды 30 секундта жуу в) резеңке бөгет шарфынан, іргелес тістерден артық ылғалды кетіру жөкемен қоздырғыш тістен артық суды кетіру г) алкоголь хаттамасы (алкоголь + 2% HCG), 1 минут			

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	044-74/ 6 беттің 4бети
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы Әдістемелік нұсқау		

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	044-74/ 6 беттің 5бети
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы Әдістемелік нұсқау		

	д) өтініш Tetric N-Bond Universal (Ivoclar vivadent) технологиядағы щеткамен белсенді қолдану. 45 сек е) облигацияны толтыру д) техникадағы жарықтандыру. 20 секунд			
3.	Технологияда ағынды Kerr Revolution A3 толтырылған композитті қолданды. Бейімделетін қабат жасау үшін жабысқақ жүйені қатайтқаннан кейін 45 секунд.			
4.	Charisma Diamond A2 көмегімен контакт қабырғасын жасады Ips empress direct A3.5 Dentin көмегімен дентин қабаты қайта жасалды.			
5.	Жерлеуді қалпына келтіру: эмаль қабаты ретінде Charisma Diamond A2 пайдаланылды. Ең алдымен, әр төбенің орталық жоталары оларды «бүйттей» біріктірмей қалпына келтірілді. Әрі қарай әр төбенің шеткі жоталары қайта жасалады. Одан әрі Очер және қоңыр бояу, жеңіл экспозиция қолданылды. В1 композиттік түсі «төбеден бөртпеге дейін» соққыларды азайту үшін «аяқтау» ретінде пайдаланылды. Орталық жоталарға ақ бояу жағып, көлеңкелеп қойдым.			
6.	Соңғы жарықтандыру глицерин гелі қабаты арқылы жүзеге асырылды және жылтыратылған. Қалпына келтірудің шеттері бойынша жақсарту (5000 айналым), Astrobrush (3500 айналым), Soflex спираль дискі (2000 айналым), ешкі кылшықтары (700 айналым), Prisma жылтырлығы. Лавсан жолақтары.			

9. Тапсырмалар:

• Іргелес тістердің, пародонт және ауыз қуысы тіндерінің тұтастығын сақтау принципін бағалау.

• Манипуляциялардың ұтымдылығы мен өңделуі принципін бағалау

10. Сабақтың тақырыбы бойынша бағалауға арналған материалдар:

1. ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ТОЛЫМТЫҚ МАТЕРИАЛДАР

- мырыш – эвгенол пастасы
- шыны иономерлік цемент
- кальций гидроксиді
- композициялық материалдар
- компомерлер

2. ҚУЫСТЫ ТОЛТЫРУ ӘДІСТЕРІН ТІЗІМ БЕРІҢІЗ

- сэндвич – техника
- артқа қадам жасау – техника
- туннельдік әдіс

3. ҚҰРАМАЛЫ МАТЕРИАЛ ҚҰРАДЫ

- фосфор қышқылы
- толтырғыш
- силандар
- шайыр

4. ҚҰРАМАЛЫ МАТЕРИАЛДЫ ПАЙДАЛАНУ АЛДЫНДА ЭМАЛДЫ ГАЗЕТАУ ҮШІН ҚЫШҚЫЛДЫ ҚОЛДАНЫЛАДЫ.

- тұзды
- балқыту қазандығы
- ортофосфорлық

5. ҚҰРАМАЛЫ МАТЕРИАЛДАР ТОПТАРЫ

- микротолтырулар
- макрофилдер
- гибридті
- нейтрофилдер

6. БАЙЛАНЫСТЫРУ ЖҮЙЕЛЕРІ

- праймер
- қышқыл
- желім
- жылтырату пастасы

7. ТІСТЕРДІ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУГЕ АРНАЛУҒА АРНАЛҒАН Пломба материалының ТҮСІН ТӨМЕНДЕГІ ШАРТТАР САҚТАУДА ТАҢДАУ КЕРЕК

- қараңғыда тістің кептірілген бетімен
- тістің бетін қышқылмен оюдан кейін жасанды жарықтандыру кезінде
- дымқыл тіс бетінде табиғи жарықта

8. ТІСТЕРДІҢ ФРОНТАЛДЫ ТОБЫН ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ҮШІН ҚОЛДАНЫЛАДЫ.

- амальгама
- микротолтырылған композиттер
- цемент фосфаты
- дентин – паста

9. СЕНДВИЧ ТОЛТЫРУ ӘДІСІ ҚОЛДАНЫЛАДЫ

- фосфатты цемент + амальгама
- шыны иономерлік цемент + композит
- апексит + дентин – паста

10. ҚОЛДАНУ БЕТІН ҚОЛДАНУ ҮШІН

- жұқа алмазды турбиналық фрезалар
- Гейтс бөртпесі
- силиконды жылтыратушылар
- SoftLex дискілері
- карбидті финишерлер

11. 1 ЖӘНЕ 2 СЫНЫПТЫ ҚҰУЫСТАРДЫ ТОЛТЫРУ ҮШІН ҚОЛДАНУ

- микротолтырылған композиттер
- гибридті композиттер

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	044-74/ 6 беттің 6беті
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы Әдістемелік нұсқау		

в) қапталатын композиттер

12. ПОЛИМЕРЛЕУ ӘДІСІ БОЙЫНША ҚҰРАМАЛЫ МАТЕРИАЛДАР БӨЛІНЕДІ.

а) жарықпен қатайту

б) химиялық өңдеу

в) екі есе қатаю

г) инфрақызыл өңдеу

13. БІР БӨЛІКТІ БАЙЛАНЫСТЫРУ ЖҮЙЕСІН ҚОЛДАНУ КЕЗІНДЕ ДЕНТИННІҢ БЕТІ

а) құрғақ

б) сәл дымқыл

в) жақсы ылғалдандырылған

14. ЖАРЫҚТА ҚАТЫРАТЫН КОМПОЗИТТЫҚ МАТЕРИАЛДАРДЫ ҚОЛДАНУДАН
 КЕЙІН ПОЛЬМЕТТЕН КЕЙІНГІ АУЫРУ СЕБЕПТЕРІ

а) кепкен дентинге байланыстыру

б) полимерлеу техникасының бұзылуы

в) салманы жылтырату кезінде абразивті пастаны қолдану

15. ТОЛЫҚТЫРУ МАТЕРИАЛДАРЫН ЭСТЕТИКА ҚАСИЕТТЕРІ ЖОҒАРТУ РЕТІНДЕ
 ТАРТЫҢЫЗ.

а) композиттер

б) компомерлер

в) шыны иономерлер

Орындалды: Клиникалық дағдыларға сәйкес жаттықтырушы 6 қадамдық әрекетті орындады.

Хаттама бойынша шайнау тістерін қалпына келтіру кезеңдерін дұрыс жүргізді. Іс-әрекеттердің тиімділігін бағалады.

Ішінара қол жеткізілді: Клиникалық дағдылар негізінде жаттықтырушы 5 қадамдық әрекеттің 2-3-ін орындады. Кариозды қуысты қалпына келтіру кезеңдері толық аяқталмаған. Іс-әрекеттердің тиімділігін ішінара бағалады.

Сәтсіз: Клиникалық дағды негізінде жаттықтырушы 6 қадамдық әрекетті орындай алмады. Қойылымды бағаламады.

12. Әдебиет:

Негізгі әдебиеттер:

Терапиялық стоматология: нұсқаулық / 1 БӨЛІМ / Зазулевская Л.Я., Баяхметова А.А., Смағұлова Е.Н., т.б. – Алматы: «Эверо» баспасы, 2016.- 90 Б.

Электронные ресурсы https://res.epigraph.kz/search/read_book/541/

<http://www.rosmedlib.ru/book/ISBN9785970433393.html>

<http://www.rosmedlib.ru/book/ISBN9785970434598.html>

<http://www.rosmedlib.ru/book/ISBN9785970434604.html>

<http://www.rosmedlib.ru/book/ISBN9785970434765.htm> 3

13. Бағалау материалдары бойынша дұрыс жауаптар стандарты

1-нұсқа	
1	б, г, д
2	а, в
3	б, в, г

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	044-74/ 6 беттің 7беті
«Терапиялық және балалар стоматология» кафедрасы Әдістемелік нұсқау		

4	в
5	а, б, в
6	а, в
7	в
8	б
9	б
10	а, в, г, д
11	б, в
12	а, б, в
13	б
14	а, б
15	в, б, а